

Posolstvo Svätého Otca Františka na Pôstne obdobie 2015

„*Posilnite si srdcia*“ (Jak 5, 8)

Drahí bratia a sestry,

Pôstne obdobie je pre Cirkev, spoločenstvá i jednotlivých veriacich časom obnovy. Predovšetkým však je „*milostivým časom*“ (2 Kor 6, 2). Boh od nás nežiada nič, čo by nám už skôr nedaroval: „*My milujeme, pretože on prvý miloval nás*“ (1 Jn 4, 19). On nie je voči nám ľahostajný. Každý z nás mu leží na srdci, pozná nás po mene, stará sa o nás a hľadá nás, keď ho opustíme. Každý z nás ho zaujíma; jeho láska mu bráni, aby bol ľahostajný voči tomu, čo sa deje. Avšak stáva sa, že keď nám je dobre a cítime sa pohodlne, zabúdame niekedy na druhých (čo Boh Otec nikdy nerobí!), nezaujmajú nás ich problémy, trápenia a nespravodlivosti, ktoré podstupujú... Naše srdce vtedy upadá do ľahostajnosti: pokým ja sa mám relatívne dobre a spokojne, zabúdam na tých, ktorí sa nemajú dobre. Tento egoistický, ľahostajný postoj dnes nadobudol svetový rozmer, a to až do takej miery, že môžeme hovoriť o globalizácii ľahostajnosti. Ide o nešvár, ktorému ako kresťania musíme čeliť.

Keď sa Boží ľud obráti k jeho láske, nájde odpovede na otázky, ktoré mu v dejinách neustále vyvstávajú. Jedna z najnaliehavejších výzev, ktorej sa v tomto posolstve chceme venovať, je výzva globalizácie ľahostajnosti.

Ľahostajnosť voči blížnemu a voči Bohu je reálnym pokušením aj pre nás kresťanov. Preto počas každého Pôstneho obdobia potrebujeme počúvať výzvy prorokov, ktorí hlasno volajú, aby nás prebudili.

Boh nie je voči svetu ľahostajný, ale ho miluje až tak, že za spásu každého človeka obetoval svojho Syna. Vo vtelení, vo svojom pozemskom živote, v smrti a zmŕtvychvstaní Boží Syn definitívne otvoril dvere medzi Bohom a človekom; medzi nebom a zemou. A Cirkev je ako ruka, ktorá drží tieto dvere otvorené – hlásaním Božieho slova, slávením sviatostí, svedectvom viery, ktorá je činná skrze lásku (porov. Gal 5, 6). Svet sa napriek tomu chce uzavrieť do seba samého a zavrieť tieto dvere, ktorými Boh vchádza do sveta a svet prichádza k Bohu. Preto sa ruka, ktorou je Cirkev, nikdy nesmie čudovať, ak ju odmietajú, potláčajú a zraňujú.

Boží ľud potrebuje obnovu, aby sa nestal ľahostajným a neuzatváral sa do seba. Chcem vám ponúknuť tri body na meditáciu o tejto obnove.

1. „*Ak teda trpí jeden úd, trpia spolu s ním všetky údy*“ (1 Kor 12, 26) – Cirkev

Cirkev nám cez svoje učenie a predovšetkým cez svoje svedectvo ponúka Božiu lásku, ktorá prelamuje smrtiacu uzavretosť do seba samých – ľahostajnosť. Svedčiť však možno len o niečom, čo sme prv zažili. Kresťan je ten, kto Bohu dovolí, aby ho zaodel svojím milosrdenstvom a dobrotou, aby ho zaodel Kristom. Tak sa bude môcť stať služobníkom Boha a ľudí ako Kristus. To nám názorne pripomína liturgia Zeleného štvrtka obradom umývania nôh. Peter nechcel, aby mu Ježiš umýval nohy, ale potom pochopil, že Ježišovi nejde iba o príklad, ako máme jedni druhým umývať nohy. Túto službu totiž môžu robiť len tí, ktorí si najskôr dajú umyť nohy Kristom. Iba tí majú spolu s ním „podiel“ (Jn 13, 8), a tak môžu slúžiť človeku.

Pôst je najvhodnejším časom nato, aby sme sa dali Kristom obslúžiť, a tak sa mu stali podobnými. To sa stane, ak budeme počúvať Božie slovo a prijímať sviatosti, zvlášť Eucharistiu. V nej sa totiž stávame tým, čo prijímame: Kristovým telom. V tomto tele nemá miesta ľahostajnosť, ktorá tak často – zdá sa – prevláda v našich srdciach. Pretože kto je z Krista, patrí k jednému telu – a v ňom nie sme jedni voči druhým ľahostajní. „*Ak teda trpí jeden úd, trpia spolu s ním všetky údy*“ (1 Kor 12, 26).

Cirkev je *communio sanctorum*, pretože sa na nej podieľajú svätí, ale aj preto, že je spoločenstvom svätých vecí: Božej lásky, ktorá sa nám zjavila v Kristovi, i všetkých jeho darov. Medzi ne patrí aj odpoveď tých, ktorí sa dajú touto láskou zasiahnúť. V tomto spoločenstve svätých a v účasti na svätých veciach nikto nevlastní nič iba pre seba, ale má to pre všetkých. A pretože sme v Bohu spojení, môžeme urobiť niečo aj pre tých vzdialených – pre tých, ktorých vlastnými silami nikdy nemôžeme dosiahnuť –, pretože s nimi a pre nich prosíme Boha, aby sme sa všetci otvorili jeho dielu spásy.

2. „*Kde je tvoj brat?*“ (Gn 4, 9) – farnosti a spoločenstvá

To, čo bolo povedané o univerzálnej Cirkvi, treba pretlmočiť do života vo farnostiach a spoločenstvách. Je možné v týchto cirkevných spoločenstvách okúsiť, že sme súčasťou jedného tela? Tela, ktoré spoločne prijíma a delí sa o to, čo nám Boh chce darovať? Tela, ktoré vie o svojich najslabších, najchudobnejších a najmenších bratoch a stará sa o nich? Alebo sa skrývame za všeobecnú lásku, ktorá sa zaujíma o to, čo je ďaleko vo svete, no zabúda na Lazára sediaceho pred jej vlastnými, zatvorenými dverami? (porov. Lk 16, 19 – 31).

Aby sme naplno prijali a zúžitkovali to, čo nám Boh dáva, treba prekonať viditeľné hranice Cirkvi v dvoch smeroch.

V prvom rade sa treba spojiť v modlitbe s nebeskou Cirkvou. Keď sa pozemská Cirkev modlí, vytvára sa spoločenstvo vzájomnej služby a dobra, ktoré vystupuje až pred Božiu tvár. So svätými, ktorí našli svoje naplnenie v Bohu, tvoríme súčasť spoločenstva, v ktorom láska porazila ľahostajnosť. Nebeská Cirkev nie je víťazná preto, že sa otočila chrbtom utrpeniu vo svete a sama si užíva radosti. Skôr ide o to, že svätí už môžu nazerať na to a tešiť sa, že Ježiš svojou smrťou a zmŕtvychvstaním definitívne porazil ľahostajnosť, tvrdosť srdca a nenávisť. Pokým toto víťazstvo lásky neprenikne celý svet, kráčajú svätí s nami, ktorí sme ešte stále pútnikmi. Svätá Terézia z Lisieux, učiteľka Cirkvi – v presvedčení, že pokým čo len jeden človek na zemi trpí a narieka, radosť z víťazstva ukrižovanej lásky v nebi nie je úplná –, napísala: „Veľmi sa spolieham na to, že v nebi nebudem musieť byť nečinná, mojou túžbou je stále pracovať pre Cirkev a pre duše“ (List 254 zo 14. júla 1897).

Aj my máme účasť na zásluhách a na radosti svätých, pokým oni sa podieľajú na našom zápase a našej túžbe po pokoji a zmierení. Ich radosť z víťazstva zmŕtvychvstalého Krista je pre nás silným dôvodom, aby sme prekonalí mnohé formy ľahostajnosti a tvrdosti srdca.

Na druhej strane každé kresťanské spoločenstvo je povolané prekročiť svoj prah smerom k spoločnosti, ktorá ho obklopuje, k chudobným a vzdialeným. Cirkev je zo svojej prirodzenosti misionárska, nie je uzavretá do seba, ale je poslaná k všetkým ľuďom.

Toto poslanie značí trpezlivo svedčiť o tom, ktorý chce priviesť k Otcovi celý svet a každého človeka. Poslanie značí, že láska nemôže mlčať. Cirkev nasleduje Ježiša Krista na ceste, ktorá ju vedie ku každému človeku, až po samý kraj zeme (porov. *Sk* 1, 8). Tak môžeme v našom blížnom vidieť brata a sestru, pre ktorých Kristus zomrel a vstal z mŕtvych. To, čo sme dostali, dostali sme aj pre nich. A podobne to, čo oni vlastnia, je darom pre Cirkev a pre celé ľudstvo.

Drahí bratia a sestry, ako veľmi si želim, aby sa miesta prítomnosti Cirkvi – naše farnosti a zvlášť naše spoločenstvá – stali ostrovmi milosrdenstva uprostred mora ľahostajnosti!

3. „*Posilnite si srdcia*“ (*Jak* 5, 8)

Aj každý jednotlivu sme pokúšaní na ľahostajnosť. Sme presýtení otrasnými správami a obrazmi, ktoré hovoria o ľudskom utrpení, a zároveň si uvedomujeme svoju neschopnosť zasiahnuť. Čo máme robiť, aby sme sa nedali pohltiť touto špirálou hrôzy a bezmocnosti?

V prvom rade sa musíme modliť spolu s pozemskou i nebeskou Cirkvou. Nepodceňujme silu spoločnej modlitby mnohých! Iniciatíva 24 hodín pre Pána, ktorá, ako dúfam, sa bude konať v dňoch 13. a 14. marca v celej Cirkvi, aj na úrovni diecéz, by mala vyjadrovať túto potrebu modlitby. Na druhom mieste môžeme pomáhať – vďaka mnohým charitatívnym organizáciám Cirkvi – skutkami lásky či už blízkym, alebo vzdialeným. Veľký pôst je najvhodnejším obdobím na prejavenie nášho záujmu o druhého, hoci len malým konkrétnym gestom našej účasti na ľudskom spoločenstve.

Na treťom mieste utrpenie druhého predstavuje výzvu na obrátenie, pretože bratova núdza mi pripomína krehkosť môjho života, moju závislosť od Boha a bratov. Ak pokorne prosíme o Božiu milosť a akceptujeme hranice svojich možností, vtedy dôverujeme v nekonečné možnosti, ktoré v sebe chová Božia láska. A môžeme odolávať diabolskému pokušeniu veriť, že sami dokážeme spasit' seba i svet.

Chcem všetkých poprosiť, aby sme toto Pôstne obdobie prežívali ako cestu formovania srdca, o ktorom hovorí Benedikt XVI. (encyklika *Deus caritas est*, 31), čo nám umožní zvíťaziť nad našou ľahostajnosťou a našou túžbou po všemohúcnosti. Mať milosrdné srdce neznamená mať slabé srdce. Kto chce byť milosrdný, musí mať silné, pevné srdce, zatvorené pred pokušiteľom, no otvorené voči Bohu. Srdce, ktoré sa dá preniknúť Duchom Svätým a priviesť na cestu lásky, vedúcej k bratom a sestram. V podstate je to chudobné srdce, ktoré pozná vlastnú biedu a obetuje sa pre druhého.

Drahí bratia a sestry, v tomto štyridsaťdňovom pôste sa chcem spolu s vami modliť takto: „*Fac cor nostrum secundum Cor tuum*“: „*Pretvor naše srdce podľa svojho Srdca*“ (prosba z Litánií k Najsvätejšiemu Srdcu Ježišovmu). Potom budeme mať silné a milosrdné srdce; bdelé a veľkodušné, ktoré sa nedá uzavrieť do seba, ani strhnúť závratom z globalizácie ľahostajnosti.

S týmto želaním vás uistujem o svojej modlitbe za to, aby každý veriaci a každé cirkevné spoločenstvo prešlo Pôstnym obdobím s duchovným úžitkom, a prosím vás, aby ste sa aj vy modlili za mňa. Nech vás Pán žehná a Božia Matka nech vás ochraňuje.

Vo Vatikáne 4. októbra 2014, na sviatok sv. Františka z Assisi

František